

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria A

Warszawa, dnia 20 czerwca 2016 r.

Pozycja 31

POSTANOWIENIE

z dnia 31 maja 2016 r.

Sygn. akt K 15/14

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Stanisław Rymar – przewodniczący
Stanisław Biernat
Leon Kieres – sprawozdawca
Sławomira Wronkowska-Jaśkiewicz
Andrzej Wróbel,

po rozpoznaniu, na posiedzeniu niejawnym w dniu 31 maja 2016 r., wniosku grupy posłów o zbadanie zgodności:

- 1) art. 2 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493, ze zm.) z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,
- 2) art. 9d ust. 1 i 4 ustawy powołanej w punkcie 1 z art. 2, art. 51 ust. 3 w związku z art. 31 ust. 3 oraz art. 51 ust. 4 Konstytucji,
- 3) art. 9d ust. 5 ustawy powołanej w punkcie 1 z art. 2 i art. 92 ust. 1 Konstytucji,
- 4) § 2 ust. 1 w związku z ust. 2 oraz załącznik nr 1 do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. Nr 209, poz. 1245) z art. 2 pkt 2 ustawy powołanej w punkcie 1 oraz art. 92 ust. 1, art. 51 ust. 2, art. 47 i art. 48 ust. 1 Konstytucji,
- 5) art. 12a ust. 1 ustawy powołanej w punkcie 1 w związku z art. 116 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r. poz. 182) z art. 18, art. 47, art. 48 ust. 1 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji oraz z art. 8 ust. 1 i 2 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r. i z art. 9 Konstytucji,
- 6) art. 12b ust. 1 i 3 ustawy powołanej w punkcie 1 z art. 2, art. 45 ust. 1 i art. 78 Konstytucji,
- 7) art. 9c ust. 1 ustawy powołanej w punkcie 1 z art. 51 ust. 2 Konstytucji,
- 8) art. 6 ust. 2 ustawy powołanej w punkcie 1 z art. 16 ust. 2, art. 165 ust. 2, art. 166 ust. 1 i art. 167 ust. 1 i 4 Konstytucji,

p o s t a n a w i a:

na podstawie art. 71 ust. 3 w związku z art. 104 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 293) umorzyć postępowanie.

UZASADNIENIE

I

1. Grupa posłów na Sejm VII kadencji, na podstawie wniosku z 28 sierpnia 2014 r. zwróciła się do TK o zbadanie zgodności:

- 1) art. 2 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493, ze zm.; dalej: uppr) z art. 2 Konstytucji,
- 2) art. 9d ust. 1 i 4 uppr z art. 2, art. 51 ust. 3 w związku z art. 31 ust. 3 oraz art. 51 ust. 4 Konstytucji,
- 3) art. 9d ust. 5 uppr z art. 2 i art. 92 ust. 1 Konstytucji,
- 4) § 2 ust. 1 w związku z ust. 2 oraz załącznik nr 1 do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. Nr 209, poz. 1245; dalej: rozporządzenie w sprawie procedury „Niebieskie Karty”) z art. 2 pkt 2 uppr oraz art. 92 ust. 1, art. 51 ust. 2, art. 47 i art. 48 ust. 1 Konstytucji,
- 5) art. 12a ust. 1 uppr w związku z art. 116 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r., poz. 182; dalej: ups) z art. 18, art. 47, art. 48 ust. 1 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji oraz z art. 8 ust. 1 i 2 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r. i art. 9 Konstytucji,
- 6) art. 12b ust. 1 i 3 uppr z art. 2, art. 45 ust. 1 i art. 78 Konstytucji,
- 7) art. 9c ust. 1 uppr z art. 51 ust. 2 Konstytucji,
- 8) art. 6 ust. 2 uppr z art. 16 ust. 2, art. 165 ust. 2, art. 166 ust. 1 i art. 167 ust. 1 i 4 Konstytucji.

2. Minister Pracy i Polityki Społecznej w piśmie z 3 listopada 2014 r. przedstawił opinię dotyczącą wniosku złożonego przez grupę posłów. Po przeanalizowaniu zaskarżonych przepisów i skonfrontowaniu ich ze wskazanymi wzorcami kontroli, wskazał, że zarzuty wnioskodawcy nie znajdują uzasadnienia. Jedynie w zakresie zakwestionowania zgodności art. 12b ust. 1 i 3 uppr z art. 2, art. 45 ust. 1 i art. 78 Konstytucji, stwierdził, że brak jest odrębnego środka odwoławczego dotyczącego samego sposobu odebrania dziecka.

3. Prokurator Generalny w piśmie z 18 września 2015 r., na podstawie art 39 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 1 sierpnia 1997 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz. U. Nr 102, poz. 643, ze zm.) w związku z art. 134 pkt 3 ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz. U. z 2016 r., poz. 293, ze zm.) wniósł o umorzenie postępowania, ze względu na niedopuszczalność wydania wyroku.

Prokurator Generalny zwrócił uwagę, że na liście zawierającej podpisy posłów nie zostały wymienione przepisy będące przedmiotem zaskarżenia ani wzorce ich kontroli. Wskazano tylko, że intencją wnioskodawcy było zainicjowanie kontroli „poszczególnych” przepisów ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz przepisów rozporządzenia Rady Ministrów. Prokurator Generalny, odwołując się do wyroku z 17 lipca 2014 r., sygn. K 59/13, podkreślił, że TK w podobnej sytuacji umorzył postępowanie w zakresie przepi-

su niewymienionego na liście zawierającej podpisy posłów. Wówczas TK stwierdził, że nie jest uprawniony do domniemywania intencji wnioskodawcy i przyjmowania, że ich wolą było objęcie wnioskiem inicjującym kontrolę konstytucyjną przepisu niewskazanego na liście. Gdyby jednak Trybunał Konstytucyjny nie podzielił stanowiska o niedopuszczalności orzekania w niniejszej sprawie Prokurator Generalny wniósł o stwierdzenie, że:

- 1) art. 2 pkt 1 i 2 uppr są zgodne z zasadą prawidłowej legislacji, wynikającą z art. 2 Konstytucji,
- 2) art. 9c ust. 1 uppr:
 - a) w zakresie, w jakim uprawnia członków zespołu interdyscyplinarnego oraz grup roboczych do przetwarzania danych dotyczących nałogów, skazań i orzeczeń o ukaraniu osób dotkniętych przemocą w rodzinie, jest niezgodny z art. 51 ust. 2 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji,
 - b) w pozostałym zakresie jest zgodny z art. 51 ust. 2 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji,
- 3) art. 9d ust. 1 i 4 uppr są zgodne z art. 51 ust. 3 w związku z art. 31 ust. 3 oraz art. 51 ust. 4 Konstytucji,
- 4) art. 9d ust. 5 uppr jest zgodny z art. 2 i art. 92 ust. 1 Konstytucji,
- 5) art. 12a ust. 1 uppr w związku z art. 116 ust. 1 ups jest zgodny z art. 18, art. 47 i art. 48 ust. 1 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji oraz z art. 8 ust. 1 i 2 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności,
- 6) art. 12b ust. 1 i 3 uppr są zgodne z art. 2, art. 45 ust. 1 i art. 78 Konstytucji,
- 7) załącznik nr 1 do rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie procedury „Niebieskie Karty”, w zakresie opisanych w pkt IV kategorii zachowań w postaci „krytykowania”, „kontrolowania”, „ograniczania kontaktów”, „izolacji” i „ciągłego niepokojenia”, identyfikowanych jako przejaw psychicznej przemocy w rodzinie, jest zgodny z art. 2 pkt 2 uppr oraz z art. 47, art. 48 ust. 1, art. 51 ust. 2 i art. 92 ust. 1 Konstytucji.

W pozostałym zakresie Prokurator Generalny wniósł o umorzenie postępowania.

4. Prezes Rady Ministrów w piśmie z 15 maja 2015 r. wniósł o stwierdzenie zgodności zaskarżonych przepisów rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty” z art. 92 ust. 1, art. 51 ust. 2, art. 47 i art. 48 ust. 1 Konstytucji oraz z art. 2 pkt 2 uppr. Po przeanalizowaniu podniesionych zarzutów wskazał, że nie zasługują one na uwzględnienie.

5. Rzecznik Praw Dziecka w piśmie z 3 września 2015 r. zajął stanowisko, że:

- 1) art. 2 pkt 1 i 2 uppr nie jest niezgodny z art. 2 Konstytucji,
 - 2) art. 12a ust. 1 uppr w związku z art. 116 ust. 1 ups jest zgodny z art. 18, art. 47, art. 48 ust. 1 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji oraz z art. 8 ust. 1 i 2 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności,
 - 3) art. 12b ust. 1 i 3 uppr jest zgodny z art. 2, art. 45 ust. 1 i art. 78 Konstytucji.
- Rzecznik Praw Dziecka nie zajął stanowiska co do pozostałych zarzutów, ponieważ nie dotyczą one praw dziecka.

6. Marszałek Sejmu w piśmie z 10 listopada 2015 r. wniósł o stwierdzenie, że:

- 1) art. 2 uppr jest zgodny z art. 2 Konstytucji,
- 2) art. 6 ust. 2 uppr jest zgodny z art. 16 ust. 2, art. 165 ust. 2, art. 166 ust. 1 i art. 167 ust. 1 i 4 Konstytucji,
- 3) art. 9c ust. 1 uppr jest zgodny z art. 51 ust. 2 Konstytucji,
- 4) art. 9d uppr w zakresie, w jakim całkowicie pomija, w odniesieniu do osoby podejrzanej o stosowanie przemocy w rodzinie i osoby dotkniętej przemocą w rodzinie, prawo dostępu do dotyczących ich urzędowych dokumentów i zbiorów danych, wytworzonych i zgromadzonych w ramach procedury „Niebieskie Karty” oraz prawo do żądania sprostowa-

nia oraz usunięcia – wytworzonych i zgromadzonych w ramach procedury „Niebieskie Karty” – informacji nieprawdziwych, niepełnych lub zebranych w sposób sprzeczny z ustawą, jest niezgodny z art. 2, art. 51 ust. 3 w związku z art. 31 ust. 3 oraz art. 51 ust. 4 Konstytucji, 5) art. 9d ust. 5 uppr jest zgodny z art. 2 i art. 92 ust. 1 Konstytucji, 6) art. 12a ust. 1 uppr w związku z art. 116 ust. 1 ups jest zgodny z art. 18 w związku z art. 47, art. 48 ust. 1 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji oraz z art. 8 ust. 1 i 2 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności w związku z art. 9 Konstytucji, 7) art. 12b ust. 1 i 3 uppr jest zgodny z art. 45 ust. 1 w związku z art. 2 oraz z art. 78 Konstytucji.

II

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. W dniu 30 sierpnia 2015 r. weszła w życie ustawa z dnia 25 czerwca 2015 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 293; dalej: ustawa o TK). Stosownie do art. 69 ustawy o TK „W sprawach wszczętych na podstawie wniosku grupy posłów lub senatorów, o którym mowa w art. 191 ust. 1 pkt 1 Konstytucji, zakończenie kadencji Sejmu i Senatu nie wstrzymuje postępowania w Trybunale”. Postępowanie to z dniem zakończenia kadencji Sejmu i Senatu ulega zawieszeniu na 6 miesięcy (art. 70 ust. 1 ustawy o TK). Prezes Trybunału, w terminie 30 dni od dnia zakończenia kadencji Sejmu i Senatu, przekazuje odpowiednio Marszałkowi Sejmu i Marszałkowi Senatu informację o sprawach, o których mowa w art. 69 ustawy o TK, w odniesieniu do których Trybunał postanowił o zawieszeniu postępowania (art. 70 ust. 3 ustawy o TK).

Stosownie do art. 71 ust. 1 ustawy o TK „Trybunał postanawia o podjęciu zawieszono postępowania, jeżeli w terminie, o którym mowa w art. 70 ust. 1, wniosek grupy posłów lub senatorów uzyska poparcie odpowiednio 50 posłów lub 30 senatorów kolejnej kadencji Sejmu i Senatu. Przepis art. 61 ust. 2 stosuje się odpowiednio”. Jednakże „[P]o bezskutecznym upływie terminu, o którym mowa w art. 70 ust. 1, Trybunał zawieszono postępowanie umarza” (art. 71 ust. 3 ustawy o TK).

2. Wnioskodawcą w mniejszej sprawie była grupa posłów na Sejm VII kadencji. Kadencja Sejmu upłynęła 11 listopada 2015 r. W dniu 12 listopada 2015 r. odbyło się pierwsze posiedzenie Sejmu VIII kadencji. Oznacza to, że początek terminu, o którym mowa w art. 70 ust. 1 ustawy o TK, przypadł na 12 listopada 2015 r. zaś jego koniec na 12 maja 2016 r.

Na podstawie art. 70 ust. 1 ustawy o TK, postanowieniem z 8 grudnia 2015 r., Trybunał Konstytucyjny zawiesił postępowanie w sprawie na okres 6 miesięcy.

Pismem z 10 grudnia 2015 r. Prezes Trybunału Konstytucyjnego, zgodnie z art. 70 ust. 3 ustawy o TK, przekazał Marszałkowi Sejmu informację o sprawach wszczętych na podstawie wniosków grup posłów na Sejm VII kadencji, w odniesieniu do których Trybunał Konstytucyjny postanowił o zawieszeniu postępowania. Prezes Trybunału poinformował Marszałka Sejmu o możliwości jaką przewiduje ustawa o TK w art. 71 ust. 1.

3. W niniejszej sprawie 6 miesięczny termin zawieszenia postępowania upłynął bezskutecznie 12 maja 2016 r. czego skutkiem jest umorzenie postępowania (art. 71 ust. 3 ustawy o TK).

Z powyższych względów Trybunał Konstytucyjny postanowił jak w sentencji.